

ประวัติ กีฬาเปตอง

เปตองเป็นกีฬากลางแจ้งประเภทหนึ่งซึ่งมีมาตั้งแต่ยุคค้ำบรรพ์ ประวัติที่แน่นอนไม่มีการบันทึกไว้ แต่มีหลักฐานจากการเล่าสืบต่อกันมาว่า กำเนิดขึ้นครั้งแรกในประเทศกรีซ เมื่อประมาณ 2,000 ปีก่อนคริสตกาล โดยเก็บก้อนหินที่เป็นทรงกลมจากภูเขาและได้ทะเลมาเล่นกัน ต่อมากีฬาประเภทนี้ได้แพร่หลายเข้ามาในทวีปยุโรป เมื่ออาณาจักรโรมันครองอำนาจและเข้ายึดครองดินแดนของชนชาวกรีกได้สำเร็จ ชาวโรมันได้ใช้การกีฬาประเภทนี้เป็นเครื่องทดสอบกำลังข้อมือและกำลังกายของผู้ชายในสมัยนั้น

ต่อมาเมื่ออาณาจักรโรมันเข้ายึดครองดินแดนชาวโกลหรือประเทศฝรั่งเศสในปัจจุบันชาวโรมันก็ได้นำเข้าการเล่นลูกบอลประเภทนี้เข้าไปเผยแพร่ทางตอนใต้ของประเทศฝรั่งเศส การเล่นลูกบอลจึงได้พัฒนาขึ้นโดยเปลี่ยนมาใช้ไม้เนื้อแข็งถากเป็นรูปทรงกลมแล้วใช้ตะปูตอกรอบๆ เพื่อเพิ่มน้ำหนักของลูกให้เหมาะกับมือ

ในยุคกลางประมาณ ค.ศ. 400-1000 การเล่นลูกบอลนี้จึงเป็นที่นิยมเล่นกันแพร่หลายในประเทศฝรั่งเศส ครั้นพอสมัยของพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 พระองค์ได้ทรงประกาศสงวนกีฬาการเล่นลูกบอลนี้ไว้สำหรับผู้สูงเกียรติ และให้เล่นได้เฉพาะพระราชสำนักเท่านั้น

ต่อมาในสมัยพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 โปเลียนมหาราชขึ้นครองอำนาจพระองค์ได้ทรงประกาศใหม่ ให้การเล่นลูกบอลนี้เป็นกีฬาประจำชาติของฝรั่งเศสและเปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไป ได้เล่นกันอย่างเสมอภาคทุกคน การเล่นลูกบอลนี้จึงได้มีการพัฒนาขึ้นเรื่อยๆ ตลอดมา เช่น โดยการนำเอาลูกปืนใหญ่ที่ใช้แล้วมาเล่นกันบ้างอย่างสนุกสนานและเพ็ดลิดิน จนมีการตั้งชื่อเกมกีฬาประเภทนี้ขึ้นมาเล่นอย่างมากมายต่างๆ กัน เช่น บูลเบอร์-รอตรอง, บูลลิโยเน่ส์, บูลเจอร์ เคอร์สอง และบูล-โปรวังซาล เป็นต้น

ในปลาย 3 ก้าวก่อนโยนลูกบอล การเล่นกีฬาประเภทนี้จึงเป็นที่นิยมเล่นกันอย่างแพร่หลายทั่วไปในประเทศฝรั่งเศส และมีการแข่งขันชิงศตวรรษที่ 19 ประเทศฝรั่งเศสก็ได้เป็นประเทศแรกของโลกที่ได้ออกกฎเกณฑ์ข้อบังคับกติกการเล่นกีฬาลูกบอลโปรวังซาลขึ้น โดยให้วัง แชมป์กันขึ้นโดยทั่วไป

จนถึงต้นศตวรรษที่ 20 ในปี ค.ศ. 1910 ตำบลชิโอด้าท์ เมืองท่ามาร์แซร์ด์ ซึ่งอยู่ทางตอนใต้ของฝรั่งเศส การเล่นกีฬาลูก บูล-โปรวังซาลได้มีการเปลี่ยนแปลงกติกการเล่นขึ้นใหม่ โดยนายจูลส์-เลอนัวร์ ซึ่งเป็นผู้มีฝีมือ

ในการเล่นกีฬาลูกบอล-โปรวังชาลเก่งกาจที่สุดในขณะนั้น และได้เป็นแชมป์โปรวังชาลในยุคนั้นด้วยแต่ได้ประสบอุบัติเหตุอย่างร้ายแรงจนขาทั้งสองข้างพิการเดินไม่ได้ไม่สามารถจะเล่นกีฬาโปรวังชาลเหมือนเดิมได้ ต้องนั่งรถเข็นคูเพื่อนๆ เล่นกันอย่างสนุกสนาน โดยที่ตนเองไม่มีโอกาสได้ร่วมเล่นเลย

วันหนึ่งขณะที่นายจูลร์ เลอนัวร์ ได้นั่งรถเข็นมองคูเพื่อนๆ เล่นเกมโปรวังชาลอย่างสนุกสนานอยู่นั้น น้องชายเห็นว่าพี่ชายมีอาการหงอยเหงาเป็นอย่างมาก น้องชายของเขาจึงได้คิดดัดแปลงแก้ไขกติกาการเล่นขึ้นใหม่ โดยการขจัดวงกลมลงบนพื้น แล้วให้ผู้เล่นเข้าไปยืนในวงกลม ให้ขาทั้งสองยื่นชิดติดกัน ไม่ต้องวิ่งเหมือนกีฬาโปรวังชาล ทั้งนี้โดยมีเพื่อนๆ และญาติของนาย จูลร์ เลอนัวร์ ให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ นายจูลร์ เลอนัวร์ จึงได้มีโอกาสร่วมเล่นกีฬาบอล-โปรวังชาล ที่ดัดแปลงขึ้นใหม่นี้อย่างสนุกสนานและเพลิดเพลินเหมือนเดิม เกมกีฬาบอล-โปรวังชาล ที่ดัดแปลงขึ้นใหม่นี้ได้กำหนดขึ้นโดยมีสมาชิกครั้งแรกประมาณ 50 คน พวกเขาพยายามประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่เกมใหม่เป็นเวลาถึง 30 ปี จึงได้มีสมาชิกเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ หลังจากนั้นก็ได้แพร่หลายเข้าสู่ักกีฬา นักการเมือง และข้าราชการประจำในราชสำนัก จนในที่สุดก็ได้มีการก่อตั้ง "สหพันธ์ เปตองและโปรวังชาล" ขึ้นในปี ค.ศ.- 1938 จากนั้นจำนวนสมาชิกก็เพิ่มขึ้นแสนๆ คน มีบุคคลทุกระดับชั้นทุกเพศ ทุกวัยเข้าเป็นสมาชิก ลูกบอลที่ใช้เล่นก็มีการคิดค้นทำเป็นลูกโลหะผสมเหล็กกล้า ข้างในกลวง การเล่นจึงมีความสนุกสนานเร้าใจยิ่งขึ้นกว่าเดิม

หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ในปี ค.ศ. 1945 การเล่นกีฬาลูกบอล-โปรวังชาลที่ได้ดัดแปลงแก้ไขใหม่นี้ได้รับความนิยมเล่นมากขึ้น และได้แพร่หลายไปตามหัวเมืองต่างๆ อย่างรวดเร็วทั่วประเทศฝรั่งเศส ตลอดจนถึงดินแดนอาณานิคมของฝรั่งเศสอีกด้วย การเล่นกีฬาลูกบอลนี้ได้แบ่งแยกการเล่นออกได้เป็น 3 ประเภทคือ

1. ลิโยเนลล์
2. โปรวังชาล (วิ่ง 3 ก้าวแล้วโยน)
3. เปตอง (ที่นิยมเล่นในปัจจุบัน)

กีฬาเปตองจัดแข่งขันชิงชนะเลิศแห่งโลกขึ้นครั้งแรก เมื่อ ค.ศ.-1959 ที่เมืองสปา ประเทศเบลเยียม นักเปตองจากประเทศฝรั่งเศสได้ครองตำแหน่งชนะเลิศ

ปัจจุบันกีฬาเปตองเป็นที่นิยมเล่นกันอย่างแพร่หลายเกือบทุกประเทศในทวีปยุโรป อเมริกา และเอเชีย สำหรับในประเทศไทยนับเป็นประเทศหนึ่งที่มีผู้นิยมเล่นกันอย่างแพร่หลายและกว้างขวางมากในปัจจุบัน

ประวัติเปตองในประเทศไทย

ประเทศไทยเป็นประเทศที่ 17 ของโลกที่เป็นสมาชิกของ "สหพันธ์เปตองนานาชาติ" ผู้นำกีฬาเปตองเข้ามาเผยแพร่ในประเทศไทยให้เป็นที่รู้จัก และเป็นทางการคนแรก คือ อาจารย์จันทร์ โปทยาญ เมื่อปี พ.ศ. 2519 และต่อมาได้มีคณะกรรมการเผยแพร่กีฬาเปตอง คือ นายศรีภูมิ สุขเนตร (นักเรียนเก่าฝรั่งเศส) ซึ่งมีความรู้ความสามารถในการเล่นกีฬาเปตอง พร้อมด้วยนายชัยรัตน์ คำนวน และนายคนัย ตรีทัศนถาวร และต่อมาก็ได้ร่วมกันก่อตั้ง "สมาคมเปตองแห่งประเทศไทย" เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2519 ปัจจุบันได้เปลี่ยนชื่อเป็น "สหพันธ์เปตองแห่งประเทศไทย" โดยมี นายศรีภูมิ สุขเนตร เป็นนายกสมาคมคนแรก

และในวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2520 ได้จัดให้มีการชิงแชมป์ประเทศไทยขึ้น ณ สนามฮอกกี (สนามเทพหัสดินทร์ในปัจจุบัน) สนามกีฬาแห่งชาติ กีฬาเปตองเริ่มเผยแพร่ไปสู่ภาคอย่างกว้างขวางในราวปี พ.ศ. 2522 โดยเฉพาะทางภาคใต้ ทางสมาคมได้เชิญโค้ชเปตองชาวฝรั่งเศส นายโอเทลโล โดวาเตลลี มาช่วยสอนและเปิดอบรมตามจังหวัดต่างๆทางภาคใต้ ซึ่งก็ได้รับความสนใจมาก ถึงขนาดมีการจัดแข่งขันชิงแชมป์ภาคใต้ขึ้น ตอนนั้นก็มีการเริ่มเล่นกันมากในหมู่ข้าราชการ และในหน่วยงานเอกชนมีการตั้งชมรมเปตองตามจังหวัดต่างๆ

ในปัจจุบันได้แพร่หลายไปทั่วทุกภาค และกำลังได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นเรื่อยๆอีกทั้งกีฬาเปตองได้แพร่หลายเข้าสู่ระบบการศึกษาของไทย อีกทั้งถูกเลือกให้เป็นกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษา นอกจากนั้นหน่วยงานต่างๆทั้งของรัฐและเอกชนได้พิจารณาเห็นว่ากิจกรรมเปตองเป็นกิจกรรมกีฬาและนันทนาการที่ส่งเสริมความสามัคคีและลดความเครียดจากภารกิจ หน้าที่การงานได้ดี